

Velkolomy v okolí Litvínova jsou viditelné i z vesmíru.

NOVINY PRO REFERENDUM 1. 12. 2006

PÁTEK OD 10.00 DO 21.00

Proč nechceme žít na kraji jámy?

Nechceme zhoršení životního prostředí

Život 500 m od velkolomu přinese hluk, zplodiny ze šachty, prašnost, inverze, zkrátka vše, co dnes zažívá Horní Jiřetín. Přes Litvínov bude svedeno dopravní spojení všech horských obcí nad šachtou. Zhoršení zdravotního stavu a zvyšování úmrtnosti obyvatel je krutým a nekompromisním důsledkem těžby.

Nechceme další devastaci krajiny

Těžilo by se do roku 2122. Pokračování těžby by zdevastovalo krajinu od Jirkova až po Litvínov, a vyhladí dvě obce i s jejich okolím. Řada odborníků varuje před těžbou na úpatí Krušných hor, vlivy na jejich stabilitu byly již prokázány.

Nechceme odříznutí Litvínova od okolí

Radikální redukce infrastruktury a dopravního spojení s Litvínova způsobí výrazné zhoršení dostupnosti celého mikroregionu.

Nechceme zvýšení nezaměstnanosti

MUS snížila v rámci zefektivňování výroby počet zaměstnanců z 16 tisíc na současných 4,6 tisíce, z nichž velkou část zaměstnává na dole Vršany, kde bude těžba pokračovat. Útlum na dole ČSA je otázkou nejméně 11 let. To je dostatečně dlouhá doba, aby těžební společnost našla nové podnikatelské aktivity zajišťující práci pro své zaměstnance. Zachování pracovních míst ve velkolomu ČSA by vedlo k zániku tisíců pracovních míst v Chemopetrolu, firmách, které v jeho areálu sídlí, a v Horním Jiřetíně. Pokud by dolování pokračovalo, muselo by si navíc Mostecko po úplném ukončení těžby, k němuž jednou nevyhnutelně dojde, vlnu masivního propouštění zopakovat.

Nechceme pokles cen nemovitostí

Otevření velkolomu v sousedství Litvínova způsobí pokles cen nemovitostí. Náhrada této ztráty je nevyhnutelná.

Nechceme odliv mladých z Litvínova

V případě pokračování těžby dojde k masivnímu odchodu obyvatel, zejména mladých. Kdo bude chtít žít, pracovat a vychovávat děti na okraji velkolomu?

Nechceme zhoršení sociální struktury

Stejně jako v minulých desetiletích se výrazně zhorší sociální struktura obyvatelstva. Mostecko se s těmito sociopatologickými jevy vypořádává dodnes. Pokračování těžby i v následujících desetiletích by velmi pravděpodobně vedlo také k dalšímu nárůstu kriminality a nezaměstnanosti.

Nechceme vývoz elektrické energie na úkor kvality našich životů

Česká republika vyváží 20% elektrické energie, kterou vyrobí. V devastované krajině musíme žít jen proto, aby mohly ČEZ a MUS dále zvyšovat své miliardové zisky. Vývoz má pokračovat do roku 2015, poté se bude energie na náklady spotřebitelů dovážet ze zahraničí. Bylo by logické snížit nadvýrobu energie tak, aby pokrývala pouze potřebu ČR, a prodloužit tak využívání vlastních zdrojů.

Nechceme odradit investory

Atraktivita regionu se po výrazném zlepšení v posledních letech opět rapidně zhorší, devastace Podkrušnohoří zabrání rozvoji turistického ruchu, služeb a příchodu investorů se zájmem o perspektivní regiony. S likvidací Chemopetrolu zanikne mnoho navazujících firem a investičních příležitostí.

Ibra Ibrahimovič, fotograf

Jsem proti bourání a rozšiřování lomu. Velkolomy jsou sice esteticky hodně zajímavé objekty, ale zároveň symbolizují, jak neomaleně už od druhé světové války se svojí krajinou zacházíme. Hlavně si myslím, a jednalo se o tom už v Libkovicích, že se uhlí dá těžit hlubinným způsobem bezzávalově, aniž by to mělo vliv na domy, infrastrukturu a přírodu, která je na povrchu. Taková těžba je samozřejmě mnohem nákladnější, ale proč si nepočkat, až bude uhlí dražší. Není přece nutné teď všechno vytěžit a pak nemít nic. Myslím si, že lidem z okolí, pokud se ta díra zastaví už teď a začne se rekultivovat, vznikne řada nových pracovních míst. Tenhle kraj vždycky uživil spoustu lidí bez toho, že by se v něm muselo těžit. Pokud by se podobné referendum konalo i v Meziboří, kde mám trvalé bydliště, určitě bych šel hlasovat proti rozšiřování těžby.

Martin Maxa, zpěvák

Jsem zásadně proti prolomení limitů těžby. Takové zásahy do krajiny jsou nesmazatelné. Všichni jsme zažili doby zpusťování tohoto kraje, prolomení limitů by byl návrat k měsíční krajině. Osobně si myslím, že jedinou smysluplnou cestou energetiky naší země je jaderná energie a obnovitelné zdroje. Uhlí je sázkou na vyčerpatelný zdroj s obrovskými vlivy na krajinu a život nás všech. Svůj názor každopádně vyjádřím i v referendu.

Liběna Hlinková, předsedkyně Nadačního fondu Ivana Hlinky

Jsem ráda, že se bude konat referendum, aby mohli lidé sami rozhodnout, protože jde především o jejich budoucnost. Já osobně nesouhlasím s prolomením limitů, nechci se dívat do jámy a žít ve zdevastovaném kraji. Jde samozřejmě i o další důsledky – odříznutí města od okolí, zhoršení kvality ovzduší, ohrožení zdraví nás všech a tak dále. Přiblížení šachty k Litvínovu by pro město bylo špatné. Proto já k referendu určitě půjdu.

MVDr. Pavel Gabriel, veterinář

Můj názor je jednoznačný: jsem proti pokračování těžby a především proti jakémukoliv bourání obcí. Pocházím z Kopist, odkud nás v roce 1979 vystěhovali a můj domov pak zlikvidovali kvůli uhlí. Proto také chápu, že jiřetíňští tolik bojují za svou obec. K referendu půjdu a vyjádřím se pro zabránění přiblížení těžby k Litvínovu, jelikož bydlím v Litvínově a nechci žít v prachu, hluku a bez možnosti jít se projít za město, protože u něj bude jen šachta.

Jsem také majitelem domu v Chudeříně, který bude v případě prolomení limitů za pár let prakticky neprodejný. Myslím, že bychom se všichni měli chopit této šance vyjádřit se a zavázat naše zastupitele k jednoznačnému jednání.

NECHCEME ŽÍT NA HRANĚ JÁMY

Otázka do litvínovského referenda: Má město Litvínov aktivně využít všech prostředků, aby zabránilo přiblížení povrchové těžby uhlí k Litvínovu, při kterém by došlo k překročení územních ekologických limitů vymezených usnesením vlády č. 444/1991?

HLASUJME ANO

Přála bych všem správnou volbu

Napsat úvodník k tématu tak diskutovanému, jakým je zachování těžebních limitů či naopak jejich prolomení, je docela těžké. Názorů je jistě mnoho, ale ať už máme více či méně liberální postoj k současné politice uhelných společností, nakonec bychom přece jen měli vyslovit svůj názor, zda s pokračováním těžby souhlasíme nebo ne. Tu možnost budeme mít ve městě Litvínově 1. 12. 2006.

V roce, kdy jsem se narodila, tehdejší vláda v čele s ÚV KSČ odsouhlasila obětování starého města Mostu. Města, kterým bychom se dnes jistě pyšnili a patřilo by vedle Českého Krumlova, Prahy a Kutné Hory k těm nejnavštěvovanějším. Když v roce 1974 začali Most bourat, byla jsem desetileté děvče a z pohledu dítěte jsem tyto události sice vnímala s rozpaky, ale věřila jsem tehdy dospělým a tomu, co dělají.

Proč ta historická připomínka z pohledu mého vlastního života? Je rok 2006, více než třicet let od zničení starého Mostu. Dodnes to současní Mostčané berou jako obrovské memento. Dodnes zbyla po městě jen velká jáma, která se již rekultivuje, ale přiznejme si, ani za sto let krajina nebude mít ten ráz, který měla. O ztracených hodnotách a bolesti všech, kteří tuto dobu žili, ani nemluvě. O podobných příkladech by se dala napsat kniha. Kolik vesnic, kolik památek, kolik zlomených osudů bylo obětováno těžbě. Jistě, energie byla a je potřebná, ale jsou i jiné způsoby, jak jí získat. Proč stále drancovat tolik zkoušený kraj, a mlčet k tomu, že hrozí likvidace Horního Jiřetína a těžba se má dotknout doslova hranic Litvínova?

Ptám se Vás i sebe samé. Přejeme si pokračující devastaci podporovat? Chceme svým laxním postojem ničit budoucnost svou i našich dětí? Generace našich rodičů v tehdejší komunistickém režimu svou budoucnost moc ovlivňovat nemohla, ale my můžeme. Je přeci demokracie. Vyslovit a obhájit svůj názor je legitimní.

Doba, kdy se k zachování současných těžebních limitů můžeme účinně vyjádřit, právě nastala, alespoň zde v Litvínově. Přála bych všem správnou volbu a odvahu za ty, kterých se naše volba nejvíce týká, za naše děti. Přála bych si, aby jednou má vnoučata mohla napsat, že žijí v kraji, který se pomalu zotavil z těžké nemoci, ale dnes už je zdrav.

Přeji Všem mnoho štěstí

Lenka Fischerová

Limity chrání Podkušnohoří

Co to jsou územně ekologické limity těžby?

Jsou to hranice, které byly v roce 1991 vyhlášeny usnesením vlády České republiky a určují, kde se musí zastavit povrchová těžba hnědého uhlí. Za těmito hranicemi se již těžit nesmí. Litvínov je chráněn limity pro velkolomy ČSA a Bílina. Zmíněné usnesení vlády zároveň nařizuje příslušným orgánům státní správy (báňské úřady, ministři průmyslu a obchodu, životního prostředí atd.) provést odpis zásob uhlí za limity, aby zde ani v budoucnu nebyla těžba možná. Báňské úřady však svoji povinnost odepsat zásoby nesplnily, a proto se dnes těžební společnosti pokoušejí prosadit pokračování těžby.

Proč byly tyto limity vyhlášeny?

Aby po 40 letech drancování přírody a krajiny došlo k obnovení a ochraně zničených oblastí a byl umožněn jejich přirozený rozvoj. Zároveň chrání obce, pod nimiž se nachází uhlí, před osudem, který potkal desítky sídel v našem kraji, mimo jiné i královské město Most.

Co to jsou dobývací prostory?

Jsou to prostory s ložiskem nerostu (v našem případě hnědého uhlí), které jsou určeny k těžbě. Od rozhodnutí vlády o limitech uplynulo již 15 let, ale Janov nadále leží zčásti v dobývacím prostoru a Litvínov je dobývacími prostory obklopen podél celého svého jižního okraje.

Týkají se limity těžby také Litvínova?

Ano, protože brání přiblížení těžby k Litvínovu směrem od H. Jiřetína (lom ČSA), ale také od Mariánských Radčic (lom Bílina) – více Vám řekne mapa plánovaného postupu těžby.

Co znamená prolomení limitů?

Jedná se o snahu těžebních společností (MUS a Severočeské doly) zrušit tyto limity a těžit za jejich hranicemi. Jinými slovy zlikvidovat město Horní Jiřetín včetně Černic, dále s těžbou postupovat směrem k Litvínovu (na 500 m k Janovu!) a přes areál Chemopetrolu pokračovat k vodní nádrži Matylda. Z druhé strany by se těžba přiblížila k hranicím Mariánských Radčic.

Velkolom by byl 500 m od Litvínova

Nic není rozhodnuto

O vyhlášení referenda v Litvínově požádalo více než 2.400 oprávněných voličů města. Je důležité, aby občané vyjádřili v takto zásadní otázce svůj názor, který bude pro jejich zastupitele směrodatný. Jestliže většina z nich odpoví za zákonem stanovených podmínek na položenou otázku „ANO“, bude úspěšné referendum znamenat například toto:

- samospráva města nesmí souhlasit s žádnou činností, která by umožnila prolomení limitů, naopak musí proti přiblížení těžby k městu vystupovat ve všech řízeních,
- samospráva města musí aktivně bránit prolomení limitů, mimo jiné požadavkem na jejich zachování při schvalování územního plánu kraje,
- samospráva města musí vyvinout tlak na státní úřady, aby konečně provedly odpis zásob ve smyslu vládního usnesení o limitech a umožnily tím nerušený rozvoj našeho regionu,
- krajský zastupitelé pochopí, že litvínovští občané si nepřejí přiblížení těžby k městu, jsou za tento názor ochotni bojovat a budou nuceni náš názor respektovat při schvalování územního plánu,
- vláda pochopí, že odpis zásob je to, co náš region potřebuje a co jeho obyvatelé důrazně žádají,
- uhelná lobby pozná, že peníze nenahradí domov,
- jako obyvatelé Litvínova dáme jasně najevo zájem o naše město a touhu ho bránit, rozvíjet a nepřipustit jeho ohrožení,
- limity se neprolomí, protože představitelé vlády i kraje slíbili respektovat názor místních obyvatel.

MUS chce těžit do roku 2122

Zdraví nebo uhlí

O tom, že za socialismu byl zdravotní stav obyvatelstva v Severočeském kraji alarmující, není třeba polemizovat. Všichni si pamatujeme na nekončící inverze a přiděly respirátorů ve školkách.

Jsme přesvědčováni, že životní prostředí se radikálně zlepšilo, takže bychom ho v zájmu rozvoje ekonomiky mohli zase trochu poškozovat, a že postup těžby přes limity nám nepřinese nic špatného. Statistické údaje, jak jsme na tom se zdravím v pánevních okresech po roce 2000 oproti zbytku republiky, však vypovídají o něčem úplně jiném.

Podívejme se na několik údajů: Počet samovolných potratů na sto živě narozených dětí je i po roce 2000 v pánvi výrazně vyšší než v celé ČR a trvale stoupá. Střední délka života v pánevních okresech je až o 2 roky kratší než v celé ČR a až o 4 roky kratší než v Praze! Úmrtnost na srdeční a cévní onemocnění je významně vyšší než v Praze a ČR. V nádorových onemocněních také „vedeme“.

Statistická data jednoznačně prokazují, že zdravotní stav obyvatel Ústeckého kraje a zvláště pánevních okresů je významně horší než v celé České republice. Příčin je více, ale významně se na tom podílí právě stav životního prostředí. A vliv zhoršeného životního prostředí můžeme vystopovat i v oblastech, které s ním zdánlivě nesouvisí, jako je například nízká úroveň vzdělání obyvatel, vysoký podíl rizikových a těžko adaptovatelných skupin obyvatelstva, špatná výživa, kouření, drogy a alkohol i nižší úroveň zdravotnické preventivní a léčebné péče.

Proto chtějme i u nás podmínky, které jsou normální pro zbytek republiky.

Zdroj: publikace Zdraví v Ústeckém kraji – MUDr. František Kotěšovec, Ústav zdravotnických informací a statistiky v Praze, Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje a další

Mapa plánovaného postupu těžby dle těžebních společností

Janov je v dobývacím prostoru

Mostecká uhelná od června ujišťuje obyvatele, že až do Litvínova s rypadly nedojde, jelikož zde nemá vyhrazen dobývací prostor. Z mapových podkladů Obvodního báňského úřadu v Mostě však vyplývá, že opak je pravdou. I Mostecká uhelná již musela s omluvou potvrdit existenci dobývacího prostoru pod Janovem (viz mapu). Jedná se o stejný dobývací prostor, ve kterém leží Horní Jiřetín a Černice. MUS stále uvádí, že dle horního zákona má povinnost dobývací prostory vytěžit, a proto musí zlikvidovat město Horní Jiřetín. „Těžit v prostoru Litvínova je naprosto ekonomicky neefektivní.“ tvrdí její mluvčí Liběna Novotná. Sama je však spoluautorkou knihy, v níž uvádí, že ochranný Litvínovsko-Janovský pilíř ukrývá 2,2 miliardy tun uhlí. To je mnohokrát více, než kolik leží pod Horním Jiřetínem.

Jak uvěřit tiskové mluvčí, když v roce 1994 zaslala Mostecká uhelná starostovi Horního Jiřetína dopis, že zlikvidovat obec a těžit pod ní je pro společnost neekonomické a hodlá proto limity těžby dodržet. „Tenkrát byla jiná situace,“ odpovídá její mluvčí na otázku, proč po deseti letech má jeho společnost úplně jiné plány.

Nebude za pár let jiná situace i v případě Litvínova? Nevezmou sliby současných akcionářů MUS opět za své, až zjistí, že se jim těžba na hranici Litvínova přeci jen vyplatí? Litvínov je totiž doslova obklopen dobývacími prostory, z nichž většina je vyhrazena pro Mosteckou uhelnou společnost.

Mapa dobývacích prostorů a CHLÚ na Litvínovsku

Takto by mohl vypadat Litvínov a jeho okolí v roce 2030

Foto: Miloš Žihla
Fotomontáž

www.koreny.cz